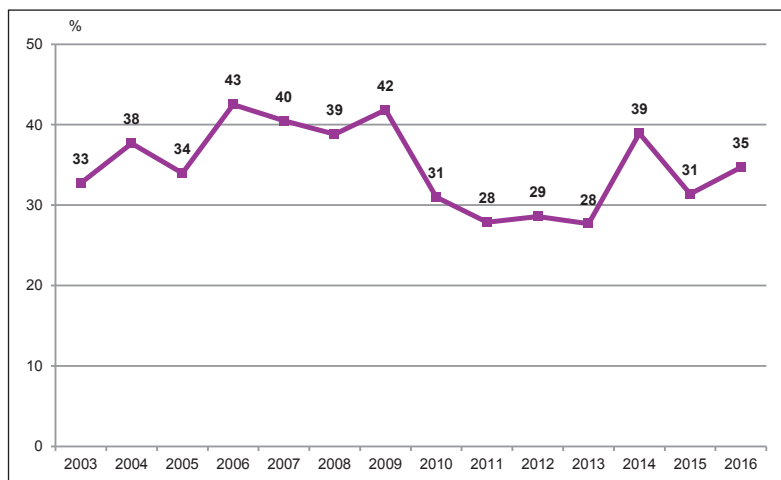

D.5.2. Az ellenzéki politikusok beszédidejének aránya a főbb hírműsorokban

A demokratikus államberendezkedést alapjaiban meghatározó alkotmányos anyajog a véleménynyilvánítás szabadságához való jog, amelyből a politikai jogok is eredeztethetők. A szabad véleményformálásnak és e vélemény mindenféle retorzió nélküli kifejezésének hiányában nem beszélhetünk demokráciáról sem, hiszen a demokrácia tartalmi feltétele a különböző álláspontok ütköztetése, megvitatása, elősegítve ezzel azt, hogy a közösség számára leginkább prosperáló, gyümölcsöző döntések szülessenek. A politikai pluralizmus megvalósulásának egyik elsődleges terepe a média, ezért kiemelten fontos, hogy az ellenzéki álláspontot képviselő politikusok megfelelő felülethez jussanak a gondolataik közlésére. Az ellenzéki politikusok médiában történő szereplése egy demokratikus államban azért is nélkülözhetetlen, mert egyrészt ez szolgálja a legmagasabb politikai szinten a mindenkori kormányzat ellenőrzését, másrészt pedig egy ellenzéki párt politikai alternatívát tud kínálni a kormánypárt álláspontjával szemben. Az indikátor ennek megfelelően az ellenzéki sajtóhasználat arányát mutatja a parlamenti pártok képviselőinek főbb hírműsorokban (tévé, rádió) elhangzó megszólalásainak összes idejéhez („beszédidő”) mérten. Az adatok értelmezését kissé nehezíti, hogy a választási években nem egyértelmű, hogy mely pártok számítanak ellenzéknek. A kutatás során minden, nem kormányzó pártot ellenzéki pártnak tekintettünk. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság mintavételes médiafigyelése szerint a főbb hírműsorokban az ellenzéki politikusok beszédidejének aránya – az összes parlamenti politikushoz viszonyítva – 28–43% között ingadozik, ami stabilan erős értéknek mondható. A kormányzó politikusok médiadominanciáját ugyanakkor az elmúlt tíz évben egyszer sem sikerült megtörni. Jellemző, hogy az ellenzéki politikusok jelenléte a választási években erőteljes. 2006-ban az ellenzéki politikusok médiahasználatának aránya 43%-ot tett ki, amely értéket ezt követően nem sikerült túlszárnyalni. A 2014-es választások idején is magas, 39% volt az ellen-

Forrás: Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

zéki megszólalások aránya a hírműsorokban. Az ellenzéki beszédidő aránya tehát a választási években jellemzően emelkedik, e tendencia alól azonban kivételt jelent 2010, amikor mindössze 31% volt ez az érték. 2006 és 2009 között is tartósan 40% körül volt az ellenzék részesedése a médiahasználatból, amely 2011 és 2013 között jelentős mértékben, mintegy 10 százalékponttal visszaesett, és 28-29%-ra mérséklődött. A 2014-es választásokra ismételten erősödő tendenciát figyelhetünk meg, ekkor az ellenzéki médiahasználat aránya 39%-ra nőtt. A választás évét követően újabb mérséklődés volt megfigyelhető, az érték 31%-ra csökkent. 2016-ban azonban ismételten erősödés következett be, az ellenzéki médiahasználat 35%-ra nőtt.

A tendenciákat elemezve összességében megállapíthatjuk, hogy az ellenzék megjelenési aránya a beszédidőt tekintve Magyarországon erősnek mondható, ami elősegíti a politikai pluralizmus megvalósulását. Megfigyelhető, hogy az igazán fontos időszakokban, vagyis az országgyűlési képviselő-választások éveiben az ellenzék nagymértékben hallatja a hangját, ekkor rendre 40% körüli beszédidőt tud felmutatni. A 2016-ban megfigyelhető erősödő tendencia minden bizonnyal a következő években is folytatódni fog, különös tekintettel a választási kampány közeledtére, valamint az annak intenzitására vonatkozó előrejelzésekre.

2016-ban az ellenzék beszédidőaránya 35% volt, ami az eddig megfigyelt 28–43%-os tartomány középpértéke a választási évben a legmagasabb, de a kormánypárti dominanciát az elmúlt tíz évben nem sikerült megtörni.